

Månadsrapport Oktober 2021

Stadsledningskontoret
721 87 Västerås
021-39 00 00 • www.vasteras.se

Maria Lindblom Lundh
021-391193 • @vasteras.se

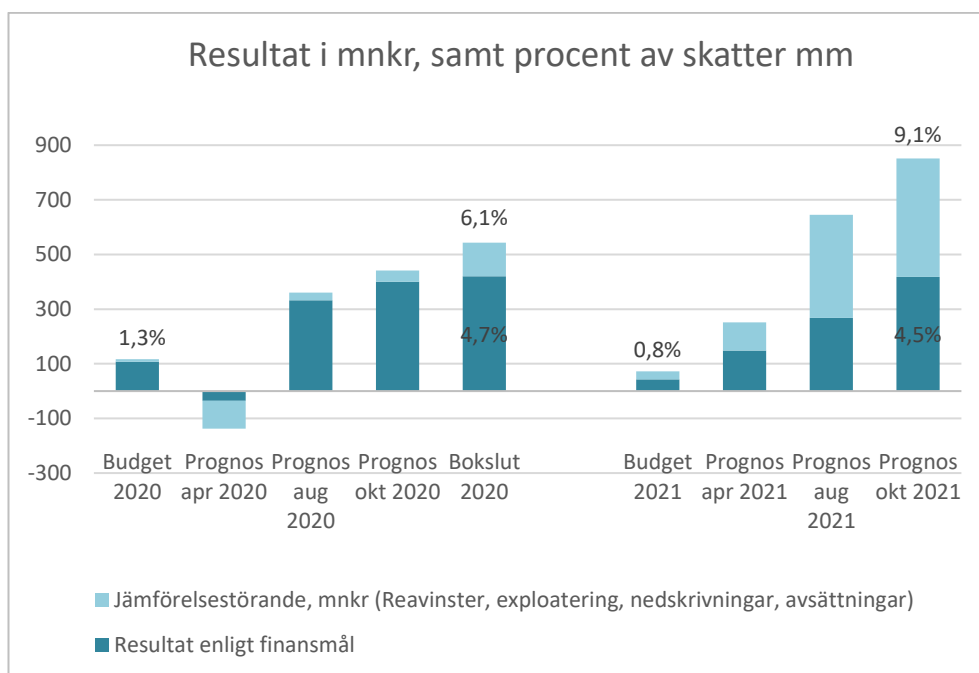
Innehållsförteckning	
Sammanfattning.....	3
Demografi, omvärld och påverkan i Västerås stad	4
Befolkningsutveckling	4
Finansmarknaden	5
Coronapandemin	5
Arbetsmarknaden	6
Sjukfrånvaro	7
Ekonomisk utveckling	8
Resultat per oktober	8
Prognos 2021	8
Investeringar	10
Nämndernas resultat och prognos	10
Finansiella rapporter	14
Resultaträkning	14
Utfall per nämnd	15
Investeringar	16
Bilaga.....	16

Sammanfattning

Årets prognos 852 mnkr (budget 72 mnkr), 9,1% av skatter och generella bidrag
 Prognos enligt finansiellt mål 418 mnkr, 4,5 %

Årets investeringsprognos 1 334 mnkr (budget 1 577 mnkr), utfall oktober 891 mnkr, 56 % av budget.

- Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning +271 mnkr
- Realisationsvinster +161 mnkr
- Exploateringsvinster +112 mnkr
- Nämndernas prognos +75 mnkr

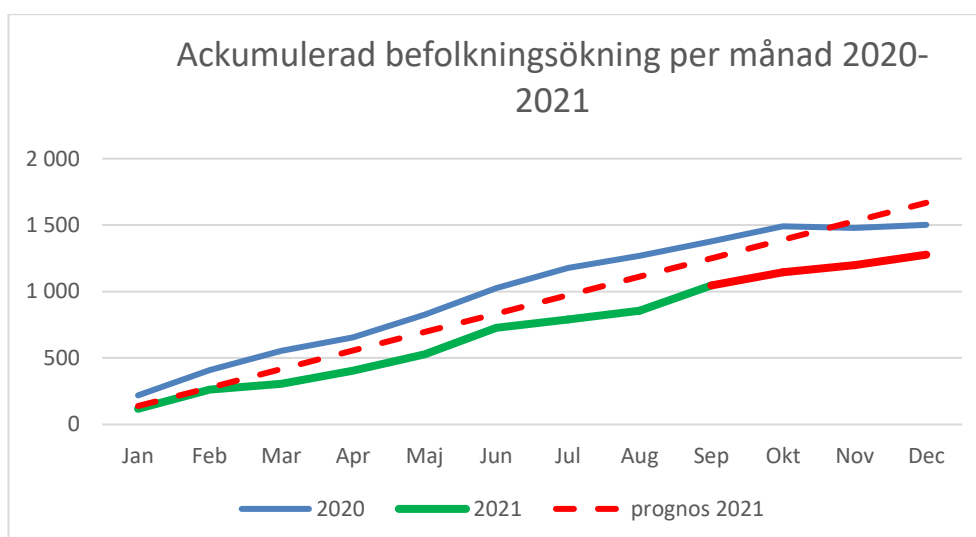

Diagrammet visar budget och prognos per period 2020-2021. Procenttalet visar resultat i förhållande till skatter och generella statsbidrag totalt respektive exklusive realisationsvinster, exploateringsvinster och andra eventuella jämförelsestörande poster.

Demografi, omvärld och påverkan i Västerås stad

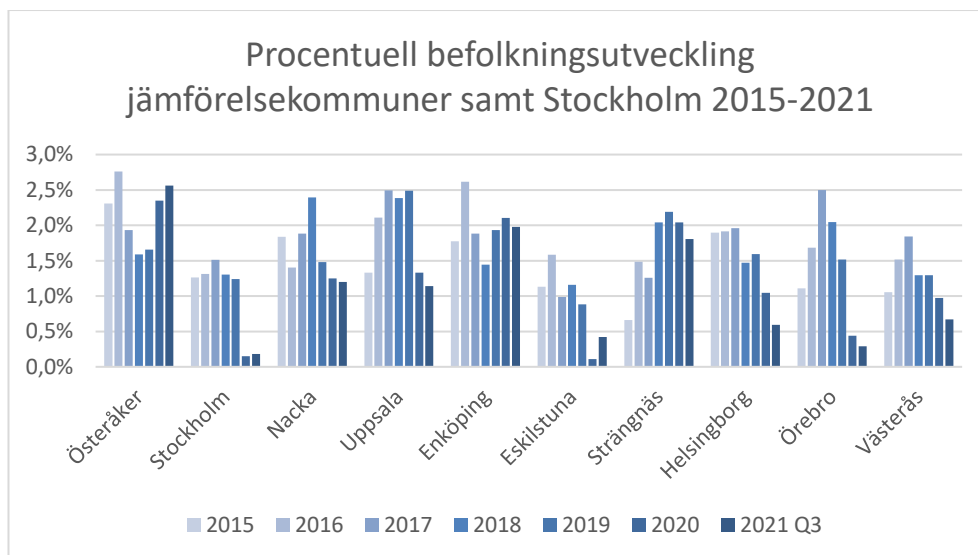
Befolkningsutveckling

Befolkningsprognosen från Statsticon för 2021-12-31 uppdaterades i mars till 157 219 för Västerås, vilket är något lägre än förra årets prognos för 2021. Prognosen innebär en ökning med 1 668 mot antal invånare 2020-12-31, se röd streckad linje. Årets befolkningsökning ser dock inte ut att komma upp i tänkt prognos, och en framräkning utifrån hur befolkningsförändringen normalt ser ut över månaderna ger en befolkningsökning på 1 278 invånare vilket är 390 färre än Statsticons senaste prognos för 2021. I september 2021 var invånartalet 156 597.

En avmattning av befolkningstillväxten sker på många håll i landet vilket till stor del beror på minskad invandring sedan 2016-2017 då flyktinginvandringen kulminerade. Pandemin har ytterligare bromsat ökningstakten kraftigt i stora kommuner såsom Stockholm, där befolkningen i de närmaste står still, Uppsala och Örebro. I några kranskommuner såsom Österåker, Enköping och Strängnäs ligger dock ökningstakten kvar på höga nivåer.

2021-11-17

Västerås stads ökningstakt har de senaste åren minskat, men ligger högre 2020 och 2021 (som avser utfall tom tredje kvartalet) än Stockholm, Eskilstuna och Örebro. För många större kommuner, däribland Västerås, pekar de mesta på att en lägre ökningstakt framåt kommer att bestå och framtida befolkningsprognoser kan behöva justeras ned.

Finansmarknaden

Under oktober återhämtade sig aktiemarknaderna efter en mindre nedgång i september. Stockholmsbörsen steg med 5 % under månaden, medan ett globalt aktieindex steg med 3,1 % räknat i svenska kronor. Pensionsportföljens värde steg med 2,7 % under månaden och har sedan årsskiftet ökat med 12,5 %.

Likviditetsportföljen har under året stigit med 3,9 %. Detta påverkar Västerås oktoberprognos för finansnettot positivt i jämförelse med septemberprognos.

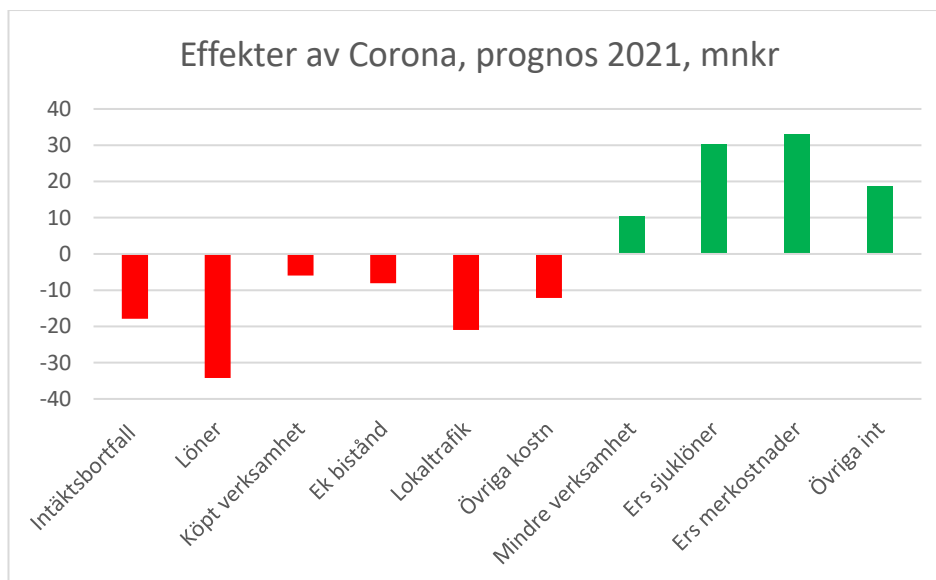
Långa räntor fortsatte att stiga under oktober på osäkerhet om inflation, men har under inledningen av november kommit tillbaka till lägre nivåer.

Efterfrågan på stadens värdepapper är god och kreditmarginalerna är fortsatt attraktiva.

Coronapandemin

Coronapandemin fortsätter men smittalen i Sverige är än så länge på låga nivåer, om än något ökande. Folkhälsomyndigheten rekommenderar nu att alla över 12 år ska vaccinera sig och att en tredje dos vaccin ges till de över 65 år. Allmän testning rekommenderas inte längre vid symptom, men undantag gäller för vissa grupper. Restriktionerna är hävda men alla har ett ansvar för att undvika smittspridning. Ökar smittspridningen igen kan åtgärder om hemarbete och avstånd återinföras.

2021-11-17

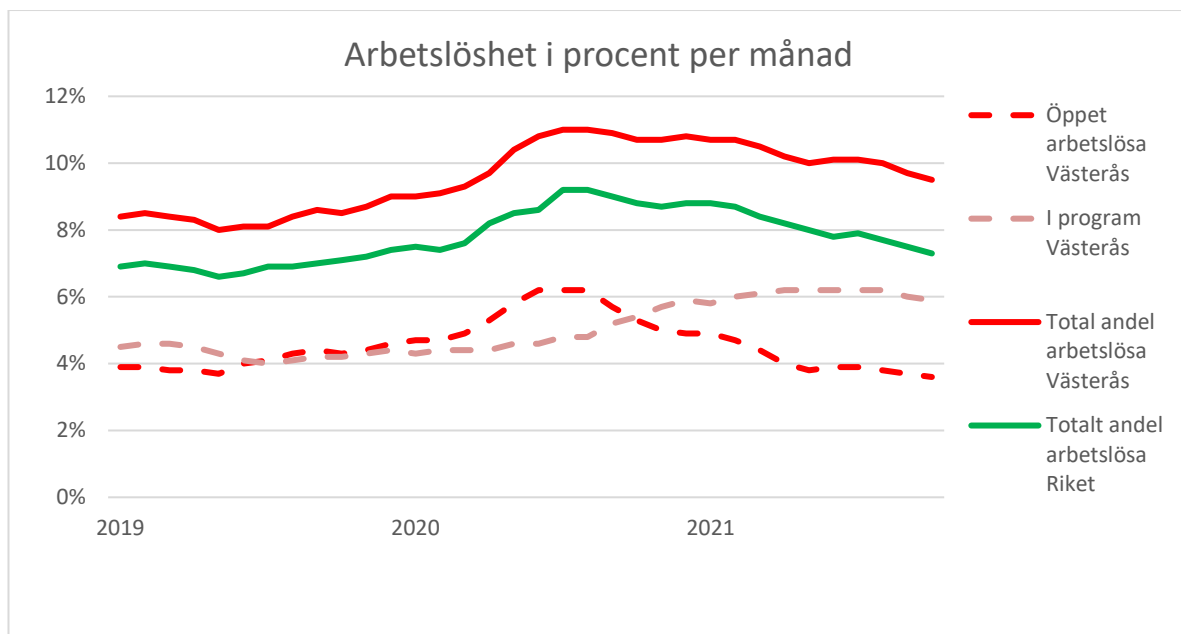
Nämndernas prognos över Coronas påverkan summerar till en negativ effekt med 7 mnkr för 2021. Stora poster är intäktsbortfall för idrottslokaler, ökade kostnader för ekonomiskt bistånd, merkostnader för vikarier, sjukvårdskostnader och andra kostnader samt en intäkt för medfinansiering för vuxenutbildningskostnader som inkommit för 2020 från Skolverket.

Arbetsmarknaden

I Västerås fortsätter den öppna arbetslösheten att sjunka och omfattade i slutet av oktober drygt 2 800 personer. Antal personer i arbetsmarknadsprogram minskar också, dock från en högre nivå. Totalt är arbetslösheten cirka 7 500 personer i slutet av oktober. Det innebär en öppen arbetslöshet på 3,6 % både i Västerås och i riket och totalt 9,5 % i Västerås och 7,3 % i riket. 56 % av de öppet arbetslösa i Västerås är utlandsfödda och 48 % är födda utanför Europa.

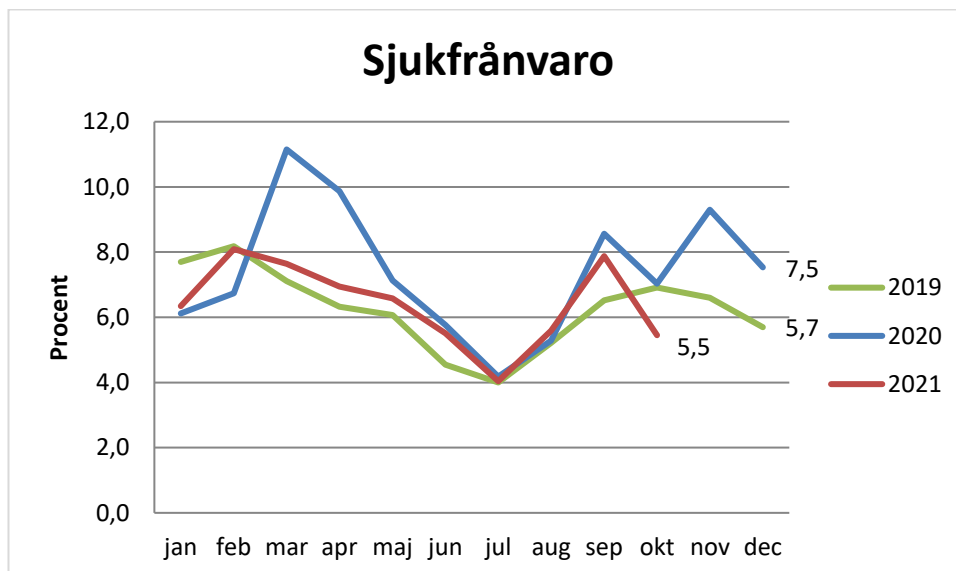
Till och med oktober har i år över 24 000 personer varslats, varav knappt 4 % av dessa i Västmanland. Motsvarande antal samma period under det första pandemiåret var 115 000.

2021-11-17

I Västerås har den öppna arbetslösheten sjunkit från de höga nivåerna 2020, men arbetssökande i program har ökat ända fram till mitten av 2021, vilket har medfört att den totala arbetslösheten i Västerås är högre än riket som helhet.

Sjukfrånvaro

Rapporterad sjukfrånvaro per månad 2021 ligger något högre än 2019, men justering görs kontinuerligt även bakåt i tiden, varför ändringar på tidigare månader slår igenom i diagrammet. Den senaste månaden får ytterligare justeringar på grund av eftersläpningar i sjukanmälningarna.

Ekonomisk utveckling

Resultat per oktober

Resultatet för perioden januari till oktober är ett överskott på 894 mnkr, se resultaträkning på sidan 14. 234 mnkr beror på högre skatter och generella statsbidrag. Det gäller justeringsposter för skatteprognosen främst för 2020, samt det generella statsbidraget på 19 mnkr som Västerås stad får för skolsatsningen. Intäkterna för perioden är 360 mnkr högre än budget, vilket delvis kan förklaras av statsbidrag för sjuklöneersättningar och att satsningen för äldreomsorgen är utbetalat men inte periodiserat som budgetposten, men även exploateringsintäkter och realisationsvinster från försäljning av anläggningstillgångar. På kostnadssidan är utfallet 285 mnkr högre än budget, där förklaringen är bland annat högre avskrivningar vid omläggning till finansiell leasing men lägre hyreskostnader, mer tillfälligt inhyrd personal till skola och förskola, högre köp av verksamhet inom socialtjänst och vuxenutbildning samt högre kostnader för personlig assistans.

Avvikelsen för finansnettot var 127 mnkr för perioden. Avvikelsen består huvudsakligen av finansiella realisationsvinster och lägre räntekostnader för lån, men även räntekostnader för leasing på grund av omläggningen till finansiell leasing som inte var budgeterad.

Prognos 2021

	Avvikelse okt	Årsbudget	Prognos 2021	Avvikelse 2021
RESULTATRÄKNING, MNKR				
Verksamhetens resultat*	534	-36	399	435
Realisationsvinster	149	0	161	161
Exploatering	84	30	142	112
Verksamhetens resultat	767	-6	703	708
Finansnetto	127	78	149	71
Årets resultat	894	72	852	779
* exkl realisationsvinster och exploatering				

Årsprognosen för Västerås stad redovisar ett överskott på 852 mnkr, 9,1 procent av skatter och generella statsbidrag och utjämnning att jämföra med årets budget på 72 mnkr, 0,8 procent. Det ger en budgetavvikelse på 779 mnkr. Högre beräknade skatteintäkter och generella statsbidrag ingår i prognosen med 271 mnkr.

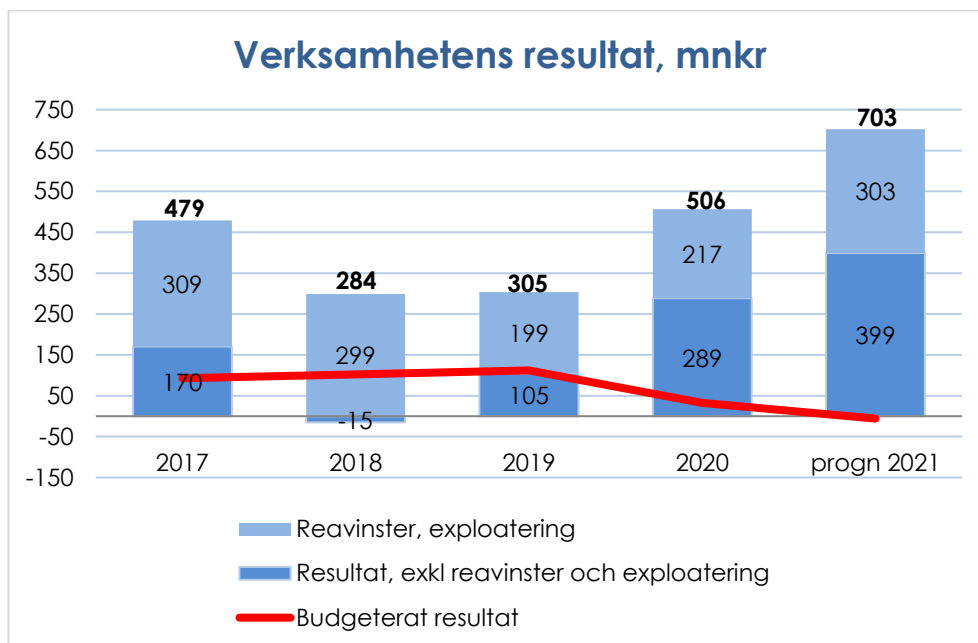
Prognosen för realisationsvinster för försäljning av anläggningstillgångar är beräknad till 161 mnkr, nära utfallet för perioden, huvudsakligen från försäljning av tomträtter.

Marknadsvärdet på finansportföljerna har ökat med 130 mnkr under året och ingår i finansnettot på 149 mnkr.

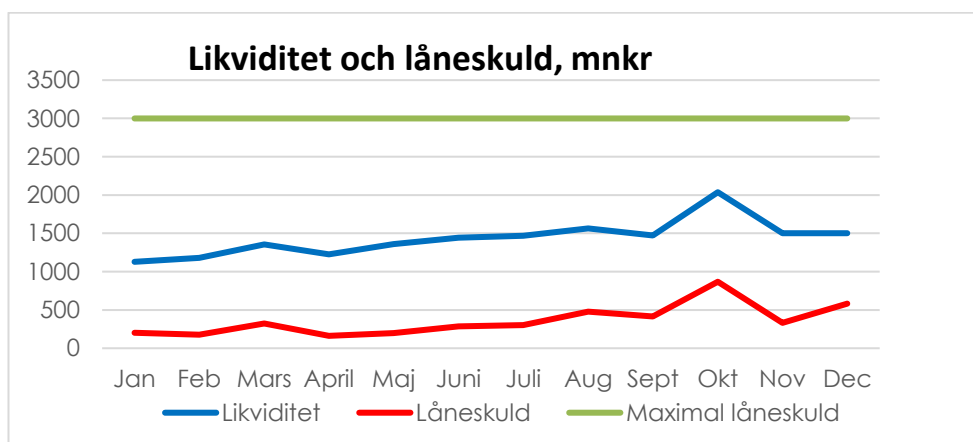
Prognosen för exploateringsvinster är beräknad till 142, vilket är 112 mnkr högre än årets budget.

Verksamhetens resultat

Prognosen för verksamhetens resultat, resultatet före finansposter, redovisar ett överskott med 703 mnkr. Resultatet är 708 mnkr högre än årets budget på -6 mnkr. Att prognosen är positiv beror främst på högre skatteintäkter (+271 mnkr) och statsbidrag, högre exploateringsvinster samt realisationsvinster vid försäljning av anläggningstillgångar.

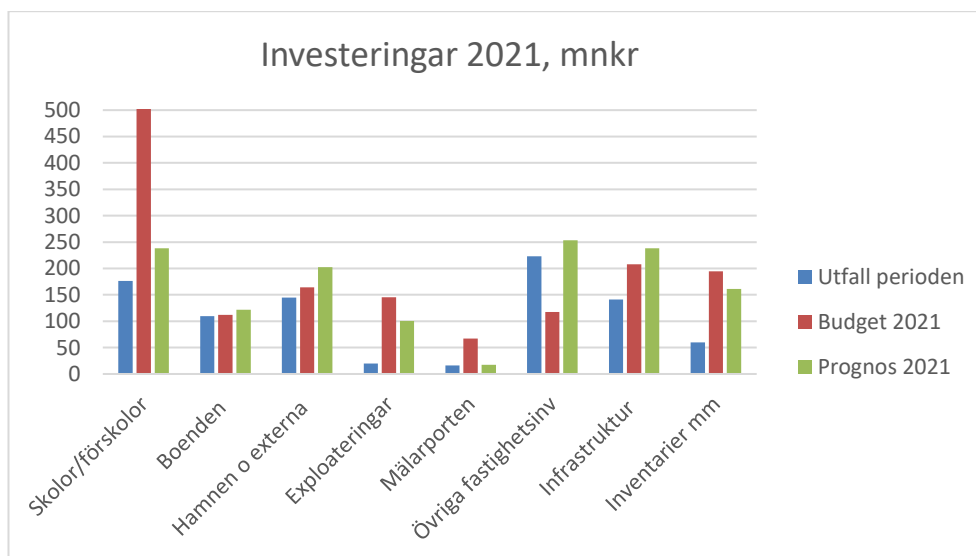
Likviditet och låneskuld

Årsplan 2021 anger en likviditetsnivå på cirka 1,2 mdr under året, men beräknas vara 1,5 mdr vid årets slut. Den högre likviditetsnivån innebär att Västerås stad

bedöms ha en låneskuld på 0,6 mdkr vid årets slut, vilket är 0,3 mdkr lägre än bedömningen vid ingången av 2021. Den minskade låneskulden beror på det goda ekonomiska resultatet.

Investeringar

Investeringsutfallet per oktober är 891 mnkr, vilket är 56 % av årets budget på 1 577 mnkr. Prognosen är något sänkt till 1 334 mnkr på grund av omfördelningar till 2022, men innebär att 85 % bedöms att genomföras av årets ram. Utfallet är dock fortfarande lägre än vad prognosen antyder.

Det pågår flera större investeringar. Nybyggnation av Irstaskolan etapp 2 och muddring, byggnation av magasin och upplagsytor i hamnen och en ny Björnöbro pågår under hela året.

Brandthovda förskola, Mälarparksskolan, äldreboende Öster Mälärstrand och Barkarövägens gruppboende är färdigställda, och verksamheterna har flyttat in. Större ombyggnationer har utförts på Rudbeckianska skolan, Brandthovdaskolan och Blåsboskolan.

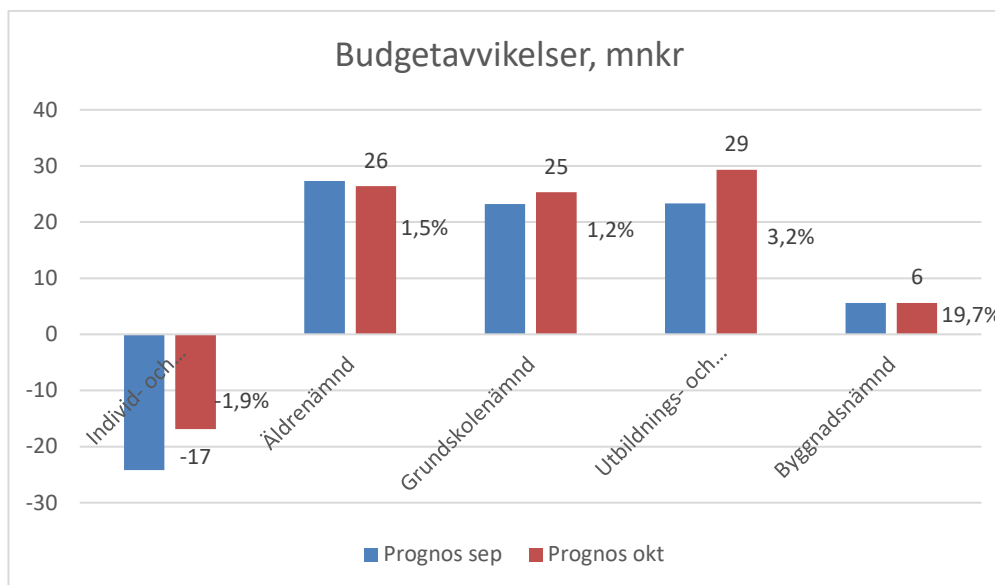
Nybyggnation av Hallonvägens gruppboende, boende i Dingtuna-Olsta och återuppbyggnad av Fredrikbergbadet har startats. Byggnation av Skallbergets förskola startar under december månad. Projektering av Skallbergets förskola har startat.

Nämndernas resultat och prognos

Nämnderna redovisar en sammanlagd prognos på ett överskott om 75 mnkr. Underskott bedöms i individ- och familjenämnden, tekniska nämnden och nämnden för idrott, fritid och förebyggande.

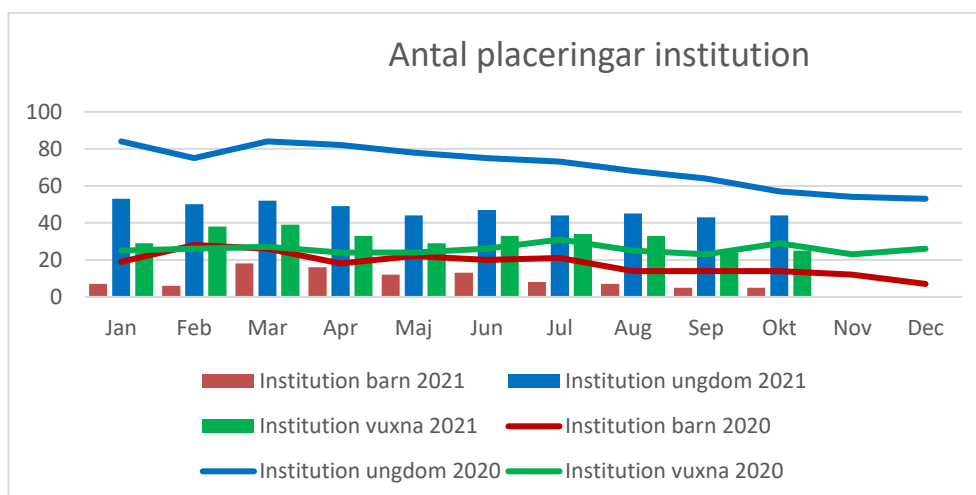
2021-11-17

Diagram över vissa nämnder

Individ- och familjenämnden har ytterligare förbättrat sin prognos under oktober till ett underskott på -17 mnkr, varav +12 mnkr för flyktingmottagningen. Jämfört med septemberprognosen är det 7 mnkr i förbättring.

Verksamhetsområde barn och ungdom har fortsatt den största avvikelseposten men årsprognosen förbättrades per oktober ytterligare med 4 mnkr till -21 mnkr mot september. Förbättringen består av lägre vårdkostnader på grund av färre placeringar.

Det är placerade ungdomar som minskar, både i familjehem och på institution. Arbetet fortsätter med att försöka minska antalet konsulentstödda familjehem till förmån för egna, samt att få ner placeringarna totalt.

Verksamhetsområde vuxen har en årsprognos på -10 mnkr, beroende på underskottsprognos inom gruppen utsatta för våld i nära relation. En förbättring syns på grund av färre placeringar på institutionsvård för vuxna med missbruk. En växling har också skett från externt köpt öppenvård till interna lösningar vilket samtidigt som det är kostnadseffektivt även innebär en kvalitetsförbättring.

Tekniska nämndens prognos på -25 mnkr beror huvudsakligen på kompensation till Regionen för uteblivna bussintäkter.

Nämnden för idrott, fritid och förebyggande har en prognos som på -8 mnkr som huvudsakligen beror på uteblivna intäkter från arenor och hallar på grund av pandemin.

Äldrenämndens prognos redovisar ett överskott på 26 mnkr. Resultatet för perioden är ett positivt överskott på 29 mnkr huvudsakligen avseende buffert för Coronarelaterade kostnader och personalpolitisk satsning. Prognosöverskottet finns med 18 mnkr inom beställarverksamheten. På plussidan bufferten mot corona, personalpolitisk satsning och bostadsanpassning, medan ett större minus bedöms för hemvården där antalet utförda timmar ökar. Egenregin har en prognos på + 8 mnkr, men obalanser i kostnadsstruktur och timkostnader högre än ersättningen gör att hemvården har en prognos på -15 mnkr. Korttidsverksamhet och dagverksamhet har positiva prognoser beroende på anpassad verksamhet och äldreboende har en positiv prognos främst beroende på förseningar i öppnandet av de två nya boendena.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden har ett periodutfall på +44 mnkr och en prognos för året på +26 mnkr. I prognosen finns ett statsbidrag för Coronakostnader 2020 från Skolverket för delfinansiering inom Vuxenutbildningen på 23 mnkr. Minskat elevtal, preliminär underskottskompensation och ökade kostnader för skolskjutsar är andra orsaker till att prognosen inom tilldelningsekonomin nu är +29 mnkr.

Underskottet inom den kommunala gymnasieskolan beräknas till -3 mnkr. En orsak är att ett budgeterat statsbidrag för att utveckla IM inte erhålls, vilket påverkar Hahrska och Carlforsska gymnasiet. Dessutom påverkar lägre elevolymer, framförallt på Carlforsska IM, ekonomin negativt.

Grundskolenämnden har ett positiv utfall för perioden på 42 mnkr och en prognos för året på +25 mnkr. I utfallet finns den tillfälliga statliga förstärkningen för att motverka konsekvenserna av Coronapandemin liksom 2021 års lönesatsning för mer jämställda löner och ersättning för sjuklönekostnader. Tilldelningsekonomin prognosticerar ett överskott på 19 mnkr för helåret. Det beror främst på färre elever i grundskolan och färre barn i fritidshem, men högre kostnader för skolskjutsar. Statsbidraget för mildring av Corona kommer att nyttjas av den kommunala utföraren genom högre bemanning, särskilda utvecklingsinsatser och insatser för att mildra konsekvenser av kunskapsresultaten till följd av pandemin. Prognosen för kommunala utföraren är liksom tidigare ett överskott på 6 mnkr.

2021-11-17

Byggnadsnämnden ligger kvar med sin förbättrade prognos på + 6 mnkr från september som beror på ett stort antal beviljade bygglov genererar ytterligare externa intäkter under hösten. Det interna bidraget för att öka antalet hanterade detaljplaner kommer att nyttjas med 3 mnkr. Nyanställningar har gjorts för detta.

Finansiella rapporter

Resultaträkning

Resultaträkning, mnr	Utfall perioden	Budget perioden	Avvikelse perioden	Årsbudget	Prognos	Prognos- avvikelse
Intäkter	1 989	1 630	360	1 952	2 433	481
Kostnader	-8 489	-8 774	285	-10 622	-10 513	109
Avskrivningar	-455	-343	-112	-414	-567	-153
Verksamhetens nettokostnader	-6 955	-7 487	533	-9 084	-8 647	437
Skatteintäkter	6 295	6 083	212	7 299	7 548	248
Generella bidrag och utjämning	1 505	1 482	22	1 779	1 802	23
Verksamhetens resultat	845	78	767	-6	703	708
Finansiella intäkter	325	149	175	179	312	133
Finansiella kostnader	-132	-84	-48	-101	-163	-62
Resultat	1 037	143	894	72	852	779

Utfall per nämnd

Nämnder, mnkr	Avvikelse perioden	Prognos	Prognos avvikelse	Varav corona
Äldrenämnd	29	-1 711	26	1
Grundskolenämnd	42	-2 108	25	-2
Teknisk nämnd	5	-495	-25	-25
Förskolenämnd	9	-1 021	5	-1
Fastighetsnämnd	22	3	3	-2
Fastighetsnämnd exploatering	87	142	112	
Fastighetsnämnd reavinster	158	158	158	
Fastighetsnämnd fin leasing	9	10	10	
Kommunstyrelse	12	-209	6	0
Individ- och familjenämnd	-10	-911	-17	-7
Nämnden för idrott, fritid o förebyggande	-7	-296	-8	-5
Byggnadsnämnd	7	-23	6	1
Miljö- och konsumentnämnd	6	-21	1	0
Nämnden för pers m funktionsnedsättning	13	-871	13	-3
Överförmyndarnämnd	0	-15	0	
Kulturnämnden	2	-203	0	-1
Skultuna kommundelsnämnd	5	-122	3	1
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnd	44	-873	29	27
Valnämnd	-1	-6	0	
Kommunrevision	1	-5	0	
Totalt nettoresultat nämnder	430	-8 576	348	-16
Centrala poster	106	-71	90	9
Verksamhetens nettokostnader	536	-8 647	437	-7

Resultatet per oktober visar en avvikelse mot budget på nämnderna med +156 mnkr, exklusive realisationsvinster och exploateringsvinster. Prognosen är en budgetavvikelse på +75 mnkr exklusive realisationsvinster och exploateringsvinster.

Exklusive effekter av Corona är det individ- och familjenämnden och nämnden för idrott, fritid och förebyggande som har en negativ prognos.

Investeringar

	Utfall perioden	Budget 2021	Prognos 2021
Investeringar, Västerås stad			
Fastigheter - förskola	7	100	22
Fastigheter - grundskola	148	369	193
Fastigheter - gymnasiet	22	34	23
Boenden (äldreboenden)	109	112	122
Idrottsfastigheter	12	36	24
Energiinvesteringar fastigheter	5	25	8
Hamnen	94	105	130
Hamnen, externa hyresgäster	51	59	73
Exploateringsinvesteringar	20	145	101
Mälarporten	16	67	17
Övriga fastighetsinvesteringar	207	56	222
Fastighetsnämnden totalt	690	1 108	934
Övriga nämnder	60	195	161
Totala investeringar	891	1 577	1 334

Årets prognos är justerad till 1 334 mnkr, 85 % av årets budget. De flesta projektens totalkostnad är oförändrad. Förändringarna beror på huvudsakligen på tidsförskjutningar till 2022.

Bilaga

Finansrapporten per oktober biläggs.